

eFTI-asetus

Mikko Västilä

Johtava asiantuntija

Ammattiliikenne ja kuljetukset

Liikenne- ja viestintävirasto

28.2.2022

eFTI-asetus

- Pakotetaan kuljetusten valvonnassa toimivaltaiset viranomaiset ottamaan vastaan sähköinen rahtitieto, mikäli toimija haluaa sen esittää.
 - eFTI-asetus määrittää, minkälainen kuljetustoiminta on scopessa
 - eFTI-asetusta toimeenpannaan useilla EU:n alempiasteisilla säädöksillä(DA/IA) sekä kansallisilla säädösmuutoksilla
 - Koskee erityisesti maantiekuljetuksia.
 - Rautatie-, merikuljetukset-, ilmakuljetukset soveltuvin osin
 - Multimodalismi
 - Jo olemassa olevat kv-standardit (eCMR)

eFTI-asetus

- > Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset kytketään kansalliseen viranomaisyhteyspisteeseen NAAP(National Authority Access Point)

- > eFTI-alustat kytketään kansalliseen viranomaisyhteyspisteeseen
 - eFTI-alusta voi olla kuljetusyrityksen/logistiikkatoimijan oma järjestelmä
 - eFTI-alusta voi olla kolmannen osapuolen kaupallinen järjestelmä

- > NAAPit hoitavat kansainvälisen tiedon vaihdon

eFTI-asetus

- Kansallinen säädösmuutostarkastus
 - Selvitettiin jokaisesta EU-maasta säädökset, jotka joko kokonaan tai osittain säätävät samoista asioista eFTI-asetuksen kanssa.
- Tunnistettu relevantit viranomaiset
- EU-tasolla alustava arkkitehtuurikuvaus olemassa
 - Arkkitehtuurikuvaus(Building Block)
 - Design Decision Recommendations
- Työtä tehdään kahdessa päätyöryhmässä ja yhteensä 7 alatyöryhmässä
 - Ryhmät tuottavat arkkitehtuurin osia tehtävien perusteella
 - Arkkitehtuurikuvaus konkretisoituu alempiasteiseksi toimeenpanosäädöksiksi.

eFTI-asetus

- Rahtitiedon pääelementtejä tunnistettu 46 kpl
- Rahtitiedon kaikki elementit yhteensä 206 kpl
- Suomessa toimivaltuutensa nojalla varmasti tunnistettuja viranomaisia, joilla rooli päästä rahtitietoon:
 - Poliisi
 - Tulli
 - Rajavartiolaitos
 - Suomen ympäristökeskus
 - Pelastustoimi
 - STUK

eFTI-asetus

- Talouden toimija asettaa tietonsa viranomaisen saataville
 - Pull-mechanism
 - Tieto saatavilla lähtö- ja vastaanottomaan viranomaisilla sekä kauttakulkumaiden viranomaisilla
- Viranomainen noutaa tiedon tarpeeseensa ja toimivaltuuteensa nojaten
- eFTI ei tuota lisäsääntelyä, vaikka sähköinen tiedonvaihto tulee kehityksessä huomioida.
- Ensisijaista on muuttaa voimassaolevan sääntelyn mukainen ”paperinen rahtitieto” sähköiseksi

eFTI-asetus

- Seuraavan kahden vuoden aikana tehdään EU:n alempiasteiset säädökset, joilla eFTI-pääasetus toimeenpannaan.
 - Säädökset pohjautuvat tietoarkkitehtuurityöhön
 - eFTI-emoasetuksen tavoitteisiin
- Jätteiden kansainvälinen siirto sekä vaaralliset aineet/erillisselvitys
 - WSR(IMSOC-järjestelmäkommunikaatio eFTIn kanssa)
 - ADR-sopimuksen kirjaukset guidelines-tasoa, ei juridista sitovuutta
 - Vaaralliset aineet itsessään eivät merkittävästi lisää tiedon määrää

eFTI-asetus

- Otteita käytännön eFTI-työstä:
 - Kuljetuksen yksilöinti(URI)
 - Sähköinen allekirjoitus(EU/Single Gateway eIDAS)
 - Toimijan yksilöinti UIP (Unique Identity Provider)
 - EDRC (Early Detection Remote Controlling) nähty erittäin tärkeänä=> ei suoraan eFTI-vaatimus

eFTI-asetus

> Ylätason päätelmiä:

- UN-CEFACT MMT-RDM tarjoaa parhaimman mahdollisen alustan eFTI-tietojoukoille, koska
 - Kansainvälinen mahdollinen standardi asiasta
 - Huomioi parhaiten eFTI-asetukseen liittyvän EU-regulaation, kuten tullauksen ja esim eMSW
 - Huomioi parhaiten eCMR:n, joka eFTIä vastava KV-standardi
 - Standardin yleisin luonne=> huomioi parhaiten harmonisoinnin tarpeen, mutta toisaalta eri lainsäädännöistä tulevat erilaiset mm. kansalliset tarpeet

eFTI-asetus

- Ylätason päätelmiä jatkuu..
 - Asioissa, joissa on mahdollista muuttaa tekstuaalista tietoa koodattuun muotoon, se tulisi tehdä, esimerkiksi paikkatieto tai tavaroiden luonne)
 - Toiminnalliset epäselvyydet jätteiden kv-siirron ja vaarallisten aineiden osalta tulee selvittää, ennen kuin niitä liitetään pää- tai alatietojoukkoihin
 - Täydellinen harmonisointi ei ole mahdollista maiden erilaisten lainsäädäntöjen takia ja olemassa olevien IT-järjestelmien takia, mutta järjestelmät ja käytännöt eivät voi jäädä tämän hetkiseen tilaan, vaan eFTI edellyttää niiden muuttamista.

eFTI-asetus

- Ylätason päätelmiä jatkuu...
 - Halu lisätä eFTI-vaatimukseen kuulumatonta lisätietoa, koska se parantaa itsessään koko eFTIn toimintaa
 - Huomioidaan tulevaisuuden tarpeet
 - Huomioidaan sekä julkisen että yksityisen sektorin hyödyt samalla kerralla
 - Tieto, jota eFTI-asetus tavoittelee, ei ole sama, kuin alustava tietoelementti, joka on määritelty
 - Paljon lainsäädännöllisiä kysymyksiä avoinna:
 - Lähetys-käsite
 - Tietosisältövaatimuksen vastaaminen digitaaliseen maailmaan
 - Lainsäädännöt ja kv-sopimukset, joita suoraan ei ole määritetty eFTIn scopessa, mutta jotka hyvin kiinteästi on liitetty eFTIin tai niissä on päällekkäisyyttä
- Toimii 2024-2025, 2028 tarkoitus selvittää säädöksen pakollisuus